

Preek Micha 4:1-8: Koning van Vrede

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

Vandaag is het de tweede Adventszondag, dat hebt u wel gemerkt, want de tweede kaars brand inmiddels. Vorige week vertelde ds. Kruithof al bij zijn preek over Micha 5 dat het woordje Advent 'komst' betekent. We leven toe naar de viering van de komst van Christus in deze wereld, Kerst. Dat geweldige moment in onze mensengeschiedenis dat Gods eeuwige Zoon mens werd, zo klein als een mens maar kan zijn, een pond of zeven, meer niet, een kind in een voerbak, geboren in het gezinnetje van een eenvoudige timmerman uit Nazareth en een jong Joods meisje, Mirjam, of zoals ze meer bekendheid heeft gekregen, Maria. Een onopvallend gebeuren, maar toch ook weer groots. Want er was heel wat aan vooraf gegaan. De engel Gabriël was verschenen en had aan dat eenvoudige Joodse meisje verteld over haar bijzondere Zoon. *Deze Zoon van haar zal zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid en zijn koningschap zal geen einde nemen (Luk. 1:32).* Voorafgaand aan Jezus' geboorte sprak de engel Gabriël over de komst van een Koning en voorafgaand aan Jezus' openbare optreden sprak Johannes de Doper ook over een '*Koninkrijk dat nabij is gekomen*' (Mt 3:2) en ook van Jezus zelf lezen we dat Hij in Kapernaüm begon te preken. En wat was Zijn Boodschap? "*Het Koninkrijk is nabijgekomen...*" (Mt.4:17). Nu is er tijdens het leven van Jezus hier op aarde een heleboel gebeurd. Jezus heeft gepredikt, heeft mensen genezen, heeft woordenstrijd gehad met vooral de Joodse leiders, Jezus heeft geleden, is gekruisigd, begraven, Hij is opgestaan uit de dood en weer naar Zijn Vader gegaan. Maar om nu te zeggen dat Hij Koning is geworden op de troon van David? En dat was nu juist de Messiasverwachting van de mensen van Jezus' tijd. En dat gold echt niet alleen voor de Farizeeën, ook de volgelingen van Jezus verwachten een Koningschap in Jeruzalem over Israel. Denk maar aan de moeder van Johannes en Jakobus, zij vroeg of haar zonen aan de linker- en aan de rechterhand van Jezus mochten zitten als het Koningschap een feit zou zijn (Mt.20:20). En ook de discipelen vroegen aan Jezus na de opstanding en vlak voor de hemelvaart nog of Jezus dan nu het koningschap over Israel zal herstellen (Hd.1:5).

Nu komt die verwachting van een aardse Messias, in Jeruzalem, op de troon van

David niet uit de lucht vallen. Oudtestamentische profeten hebben veelvuldig geprofeteerd dat er een wereldwijde vrede zou komen op het moment dat de Vredevorst zou regeren. En Jezus voldeed niet direct aan dat plaatje, dus was de conclusie van veel Joodse mensen: Jezus kan niet de Messias zijn. Onlangs nog las ik een zeer interessant boekje, een tweegesprek tussen Willem Ouweneel en rabbijn Lody van de Kamp. Heel duidelijk kwam daarin ook naar voren waarom Jezus in de ogen van deze rabbijn niet de Messias kan zijn. Voor ons christenen is dat moeilijk te verteren. Wij verwijzen dan ook graag naar heel veel profetieën die wèl hun vervulling hebben gekregen bij de komst van Jezus naar de aarde. We verwijzen naar de maagdelijke geboorte en vooral ook naar de kruisdood van Jezus voor de zonden, waar Jesaja 53 zo duidelijk over spreekt. En dat is ook helemaal waar, maar nu doet het opmerkelijke verschijnsel zich voor dat heel veel christenen het weer moeilijk vinden om te geloven dat de profetieën over dat koningschap vanuit Jeruzalem nog op hun vervulling wachten. We zeggen dan dat Jezus' koningschap niet een aards koninkrijk is, maar een hemels koninkrijk. Jezus is Koning is over de kerk, of in je hart en dat de troon van David in de hemel is en dat Hij vandaar regeert. Maar de vraag is of we dan recht doen aan de tekstgegevens. Vandaag hebben we ook zo'n tekstgedeelte gelezen in Micha 4. Laten we eens samen naar dit tekstgedeelte kijken. Eerst maar iets over de achtergrond van de tekst.

Micha was een tijdgenoot van Jesaja. Hij leefde dus in de tijd dat het Joodse volk was opgesplitst in een tienstammenrijk en een tweestammenrijk. De tienstammen waren inmiddels weggevoerd in ballingschap naar Assyrië, de tweestammen woonden nog in het land, maar hadden wel met heel veel dreiging te maken. En uiteindelijk zijn later ook de twee stammen in ballingschap weggevoerd naar Babel. Deze ballingschappen hadden alles te maken met straffen van de Here God. Het volk was ongehoorzaam geworden, had de dienst aan God verruïlt voor de afgoden en keer op keer kregen profeten de opdracht om het volk terug te roepen naar de dienst aan de God van Israel. Ook Micha moest in de eerste drie hoofdstukken van zijn boek het volk waarschuwen. Maar nu, in ons tekstgedeelte van vandaag, mag hij uitspreken dat er weer herstel zal komen. Er komt een einde aan het lijden van het volk van God. *En het zal geschieden in het laatste der dagen.....* zegt vers 1, en wat gebeurt er dan? Laten we de woorden eens proberen samen te vatten. Micha zegt dat er op een dag de tempel in Jeruzalem zal staan. Dat alle volken zullen optrekken

naar Jeruzalem om daar onderwezen te worden. Het 3^e vers zegt dan dat de HEER zal rechtspreken tussen machtige volken. Hij zal volken die in onmin met elkaar leefden leren in vrede met elkaar om te gaan. En als dat gebeurt dan zal eindelijk uitkomen wat al heel lang in dat park naast het gebouw van de verenigde naties in New York staat: *Laat ons zwaarden in ploegen omsmeden* (vgl. vs. 3). Een mooie spreuk, maar de verenigde naties hebben het nooit bereikt en zullen het ook nooit bereiken. Want de tekst die wij zojuist hebben gelezen is daar heel duidelijk over. Dit gaat pas gebeuren als de HERE zelf Koning zal zijn (vs. 7). Die vrede komt er door toedoen van de Vrededorst. En als de Vrededorst regeert dan zal iedereen zitten onder zijn wijnstok of vijgeboom. Dan is er shalom. Het volk zal wonen in eigen land, de opbrengst van dat land eten en daar met volle teugen van genieten. Harmonie tussen God en mens en tussen mensen onderling.

Er is nog iets waar ik graag de aandacht voor vraag. We hebben net gezegd dat Micha leefde toen de tien stammen van Israel waren weggevoerd in ballingschap. Ik zei al, na de tijd van Micha zal dat ook nog met de twee stammen gebeuren. Maar nu belooft het 6^e en 7^e vers dat, als die tijd aanbreekt, de kreupelen verzameld worden en de verstrooiden bijeengebracht worden. Deze verdrevenen zullen door de HERE tot een groot volk gemaakt worden en op de Sion zal de HERE hun koning zijn.

Hoe moeten we dit nu allemaal verstaan? Persoonlijk kan ik deze bijbelgedeelten niet anders lezen, dan dat de aanzeggingen van het oordeel in de eerste hoofdstukken over het volk Israel gaan. En als dat zo is, dan gaan ook de beloften van herstel over het volk Israel. Je kunt niet de vervloekingen voor Israel laten staan en de beloften op de een of andere manier betrekken op de christelijke kerk. Dat is vaak gebeurd. En het gebeurt nog vaak. In feite bepaalt dan je vooringenomen standpunt dat Israel heeft afgedaan in Gods heilplan de manier waarop jij je bijbel leest. Je laat de schriftgegevens niet zelf aan het woord, maar je legt dan als het ware jouw theologische mal er over heen. En dan lopen we het gevaar dezelfde fout te maken als het Joodse volk in de tijd van Jezus. Zij zagen niet dat Jezus van Nazareth eerst moest komen om de schuld te verzoenen door te sterven aan het kruis voordat Hij Koning over Israel kon worden. Maar wij christenen hebben wel gezien dat Jezus moest sterven voor de zonden, maar hebben we wel gezien dat diezelfde Jezus terugkomt om als Koning over Israel te regeren?

Want laten we eens onbevungen lezen wat Micha zegt, ervan uitgaand dat de bijbel

het woord van God is en dus ook waarheid!

In het 1^e hoofdstuk van zijn boek vertelt Micha dat God zal neerdalen vanuit de hemel vanwege Jakobs misdaad, om de zonden van het volk Israel (1:5). Er zal geen bijbeluitlegger zijn die hier niet denkt aan het letterlijke volk Israel. Vervolgens wordt er in de verzen die daarop volgen het oordeel aangezegd over Samaria, de hoofdstad van het tienstammenrijk, en over Jeruzalem, de hoofdstad van het tweestammenrijk. Ook hier denkt iedere uitlegger aan deze letterlijke steden.

Als Micha in hoofdstuk 3 de leiders van het volk en de valse profeten aanspreekt dan gelooft ook iedere uitlegger dat het gaat om de leiders van Israel en de profeten op dat moment. Aan het einde van het 3^e hoofdstuk voorspelt Micha wat zal gebeuren: *Daarom zal om uwentwil Sionn als een akker worden omgeploegd, en Jeruzalem zal worden tot steenhopen, ja de tempelberg tot woudhoogten (NBV: een overwoekerde heuvel) .*

Deze verwoesting die Micha hier voorspelt is letterlijk uitgekomen. Jeruzalem is een puinhoop geworden en de tempel is verwoest toen Nebukadnezar de tweestammen van Juda wegvoerde in ballingschap naar Babel.

Nu is het bijzondere dat Micha, tussen deze oordeelsaankondigingen ook beloften van herstel uitspreekt. In hoofdstuk 2:12 bijvoorbeeld:

Voorzeker zal Ik u, o Jakob, in uw geheel bijeenbrengen, voorzeker vergaderen het overblijfsel van Israel. Ik zal hen bijeenbrengen als schapen in een kooi, als een kudde in het midden der weide. Het zal er gonzen van mensen. De doorbreker (NBV Hij die een bres slaat) trekt voor hen op; zij breken door en trekken door de poort en gaan daardoor uit; en hun koning trekt voor hen uit, en de HERE aan hun spits.

En dat zien we ook in het begin van het vierde hoofdstuk, dat we zojuist als schriftlezing hebben gelezen. En dan moeten we even niet vergeten dat dit gedeelte direct aansluit op het eind van hoofdstuk 3. De hoofdstuk en versnummers hebben de bijbelvertalers er tussen gezet om de tekst makkelijk te kunnen vinden. Maar je moet de tekst gewoon doorlezen. Jeruzalem zal een puinhoop worden, de tempelberg verwoest, maar dan.....het zal geschieden in het laatst der dagen dat de berg van het huis van de HERE vast zal staan. Volken zullen samenstromen naar de tempel van Jakobs God. De HERE zal vanuit Jeruzalem spreken. Hij zal de volken richten en dan zal de HERE koning zijn. Er zal een wereldwijde vrede komen, de zwaarden worden omgesmeed tot ploegijzers. En in die tijd zullen de verstrooiden

weer bijeen gebracht worden.

Als we recht willen doen aan de boodschap van Micha dan heeft hij het bij de oordeelsaanzeggingen letterlijk over Israel, Juda, Jeruzalem, de tempel, maar dan heeft hij het ook bij de beloften van herstel letterlijk over Israel, Juda, Jeruzalem, de tempel. Er is geen enkele reden om deze verzen dan niet letterlijk op te vatten. En dat heeft Israel dus ook gedaan en vandaar ook, dat ten tijde van Jezus, dat de Messiasverwachting is. God brengt zijn kinderen thuis. De Messias zal Koning worden en er zal wereldwijde vrede komen vanuit Jeruzalem. Zo dacht iedere vrome Jood. Toen Zacharias op zijn oude dag de vader van Johannes de Doper mocht worden zong hij deze woorden: *Geloofd zij de Here, de God van Israel, want Hij heeft omgezien naar zijn volk en heeft het verlossing gebracht, en heeft ons een hoorn des heils opgericht in het huis van David, zijn knecht, - gelijk Hij gesproken heeft door de mond zijner heilige profeten van oudsher – om ons te redden van onze vijanden en uit de hand van allen, die ons haten....*

Als Zacharias zingt over de verlossing die God voor zijn volk heeft gebracht dan denkt hij gewoon aan vrede en bevrijding voor het volk Israel. En daarbij verwachtte hij het koningschap van de Messias op Davids troon in Jeruzalem. Hij verwachtte bevrijding van de bezetters en eindelijk shalom voor het volk van God.

Nu zei ik net al dat deze woorden nog nooit vervulling zijn gegaan. Weliswaar zijn de tweestammen, nadat Micha leefde, weggevoerd naar Babel en later teruggekeerd. Er is bij die terugkeer van de tweestammen ook weer een tempel gebouwd. Een tempel die later ook nog eens is verfraaid. Maar de verstrooide tienstammen zijn nooit teruggekeerd. En de ballingen die wel zijn teruggekeerd hebben alleen maar met strijd en bezetting te maken gehad.

En toen de engel Gabriël verscheen om de geboorte van de Messias aan te kondigen leefde het Joodse volk onder Romeinse bezetting met de hoop dat de Messias zou komen om eindelijk bevrijding te brengen. En toen Jezus van Nazareth de weg van het kruis moest gaan, was dat voor velen een reden om Hem teleurgesteld de rug toe te keren. En zo werd de afwijzing van Israel de redding van de heidenvolken. Dat zijn wij! God had met de komst van Jezus naar de wereld niet alleen het volk Israel op het oog, maar ook de andere volken mogen delen in Zijn verlossing. En zo is goddank ook het Evangelie van Christus tot ons gekomen. Maar heeft God Zijn volk Israel dan op een zijspoor gezet? Laten we dan de woorden van

de apostel Paulus uit Romeinen 11:25 goed beluisteren:

Want broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis: een gedeeltelijke verharding is over Israel gekomen, totdat (er is een totdat!) de volheid der heidenen (dat zijn wij!) binnengaat, en aldus zal gans Israel behouden worden.....

God heeft Israel niet afgeschreven. En die woorden die ooit door de profeet Micha zijn uitgesproken wachten nog altijd op z'n vervulling.

En als dat zo is, dan mogen we het best heel opmerkelijk noemen dat na bijna 1900 jaren van ballingschap het Joodse volk weer woont in eigen land. De woorden van Micha komen tot leven: *Ik zal mijn verstrooiden bijeenbrengen (4:6)*. En dan mag het ook opmerkelijk zijn dat Jeruzalem weer de hoofdstad van Israel is. Inmiddels zijn gelovige Joden plannen aan het maken om de tempel weer te herbouwen. Alles ligt al klaar om te beginnen als de gelegenheid zich voordoet. Want zo gelooft men, dan kan de Messias komen.

Toen Jezus op aarde rond liep verkondigde Hij het al: Het Koninkrijk is nabij gekomen. En zo is het ook. Al kwam Hij in de eerste plaats als de lijdende Knecht, om ons met God te verzoenen. Hij is wel de Koning zelf die onder zijn volk verscheen. In Hem is dat Koninkrijk een stuk dichterbij gekomen. En we mogen ook best zeggen dat op al die plaatsen en in al die harten waar Christus Heer is, een stukje van dat Koninkrijk zichtbaar wordt. Maar het volledig doorbreken van het Koninkrijk ligt nog in de toekomst.

Als christelijke kerk vieren wij Advent. De komst van Christus in de wereld. Advent is terugdenken aan deze eerste komst van Christus maar ook vooruit kijken naar de tweede komst van Christus. En als die gebeurtenis plaatsvindt dan zou het maar zo kunnen dat de verwachting van christenen en de verwachting van het Joodse volk samenvallen. Ik las in een artikel met de titel 'Joodse gedachten over Jezus' de volgende mooie uitspraak:

Als de Messias dan eindelijk komt kunnen we het hem vragen: bent u hier voor de eerste of de tweede keer?

Als Jezus komt dan zullen zowel christenen als Joden de waarheid van Micha 5:1 ontdekken. Een bekend vers, waar vorige week nog over gepreekt is en dat we graag rondom de kerstdagen aanhalen. *En gij, Bethlehem Efrata, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over*

Israel en wiens oorsprong is van ouds..... Bethlehem een onbetekenend plaatsje, de geboorteplaats van Jezus Christus, dat was Zijn eerste komst naar deze wereld. Deze Jezus, wiens oorsprong is van ouds, Hij is de eeuwige Zelf in mensengedaante, zal een heerser over Israel zijn. Dat is Zijn tweede komst. Advent is oog hebben voor die eerste komst, en oog hebben voor die tweede komst. Advent is oog hebben voor Jezus' Verlosser zijn en oog hebben voor Jezus' Koning zijn. Die twee dingen horen onlosmakelijk bijelkaar. Want in Jezus Christus – Yeshua Ha-Mashiach – is Gods Koninkrijk nabij gekomen. AMEN

November 2013

G.P. Hartkamp

Wapenveld